

LIETUVOS RESPUBLIKOS
LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO

ĮSTATYMAS

2000 m. gruodžio 21 d. Nr. IX-110
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nurodo asmenis, draudžiamus ligos ir motinystės socialiniu draudimu, nustato teisę į šio draudimo pašalpas, jų skyrimo, apskaičiavimo bei mokėjimo sąlygas.

2 straipsnis. Ligos ir motinystės socialinis draudimas

Ligos ir motinystės socialinis draudimas įstatymų nustatytais atvejais kompensuoja šios rūšies draudimu apdraustiems asmenims dėl jų pačių arba šeimos narių ligos, taip pat dėl motinystės, motinystės (tėvystės) dalį prarastų darbo pajamų.

3 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Apdraustasis asmuo** – fizinis asmuo, kuris pats moka ir už jį mokamos arba pagal įstatymus turėjo būti mokamos privalomosios valstybinio socialinio draudimo įmokos Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka.

2. **Apdraustojo asmens draudžiamosios pajamos** – visos asmens pajamos, nuo kurių buvo mokamos arba turėjo būti mokamos privalomosios valstybinio socialinio draudimo įmokos ligos ir motinystės socialiniam draudimui, šio įstatymo nustatytos ir apdraustojo gautos ligos (įskaitant darbdavio mokamas 2 pirmąsias ligos dienas), motinystės, motinystės (tėvystės) pašalpos, ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba profesinės ligos pašalpos, mokamos vadovaujantis Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymu, taip pat bedarbio pašalpos, mokamos vadovaujantis Bedarbių rėmimo įstatymu.

3. **Kompensuojamasis uždarbis** – apdraustojo asmens draudžiamųjų pajamų visose darbovietėse per 3 paeiliui einančius mėnesius, kai skaičiuojama atgal nuo užpraeito kalendorinio ketvirčio, buvusio prieš laikinojo nedarbingumo nustatymo, nėštumo ir gimdymo ar vaiko priežiūros atostogų suteikimo mėnesį, pabaigos, suma.

4. **Ligos ir motinystės socialinio draudimo stažas** – laikotarpiai, per kuriuos mokamos arba pagal įstatymus turėjo būti mokamos privalomosios valstybinio socialinio draudimo įmokos ligos ir motinystės socialiniam draudimui, taip pat per kuriuos apdraustasis asmuo gavo šio įstatymo nustatytas ligos (įskaitant darbdavio mokamas 2 pirmąsias ligos dienas), motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpas, ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba profesinės ligos pašalpas, mokamas vadovaujantis Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymu, bedarbio pašalpas, mokamas vadovaujantis Bedarbių rėmimo įstatymu.

5. **Pašalpos gavėjas** – fizinis asmuo, kuris turi teisę gauti įstatymų nustatytas ligos, motinystės ar motinystės (tėvystės) pašalpas.

6. **Šeimos narys** – sutuoktinis, vaikas (įvaikis), motina (tėvas), įmotė (įtėvis).

7. **Vidutinės mėnesinės draudžiamosios pajamos** – apdraustųjų asmenų draudžiamųjų pajamų vidurkis, apskaičiuotas remiantis Valstybinio socialinio draudimo fondo tarybos patvirtinta metodika ir patvirtintas Vyriausybės.

4 straipsnis. Asmenys, draudžiami ligos ir motinystės socialiniu draudimu

1. Šiame įstatyme nustatyta tvarka ligos ir motinystės socialiniu draudimu privalomai draudžiami:

1) gaunantys atlyginimą už darbą asmenys: dirbantys pagal darbo sutartis, einantys narystės pagrindu renkamasias pareigas renkamosiose organizacijose, dirbantys narystės pagrindu ūkinėse bendrijose, žemės ūkio bendrovėse arba kooperatinėse organizacijose, kandidatai į notarus (asesoriai), viešojo administravimo valstybės tarnautojai (išskyrus valstybės tarnautojus, nurodytus Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 3–5 punktuose);

2) valstybės politikai, Konstitucinio Teismo teisėjai, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjai, kitų teismų teisėjai, kandidatai į teisėjus, prokuratūros pareigūnai, Lietuvos banko valdybos pirmininkas, jo pavaduotojai, valdybos nariai, Seimo ar Respublikos Prezidento paskirti valstybės institucijų ar įstaigų vadovai, kiti Seimo ar Respublikos Prezidento paskirti valstybės institucijų ar įstaigų pareigūnai, Seimo ar Respublikos Prezidento paskirti valstybinių (nuolatinių) komisijų ir tarybų, kitų valstybinių (nuolatinių) komisijų ir tarybų pirmininkai, jų pavaduotojai ir nariai, taip pat pagal specialius įstatymus įsteigtų komisijų ar tarybų pareigūnai. Šiame punkte išvardyti asmenys ligos ir motinystės socialiniu draudimu draudžiami tuo atveju, jei jie gauna atlyginimą už darbą.

2. Ligos ir motinystės socialiniu draudimu privalomai nedraudžiami asmenys turi teisę šios rūšies draudimu draustis savanoriškai Vyriausybės nustatyta tvarka.

5 straipsnis. Ligos, motinystės ir motinystės (tėvystės) socialinio draudimo pašalpos

1. Pagal šį įstatymą skiriamos ir mokamos ligos, motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpos.

2. Ligos pašalpos skiriamos turintiems teisę jas gauti asmenims šiais atvejais:

1) apdraustiesiems asmenims, tapusiems laikinai nedarbingais dėl ligos arba traumos ir dėl to praradusiems darbo pajamų, išskyrus Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo numatytus ligos pašalpos skyrimo ir mokėjimo atvejus;

2) sergantiems šeimos nariams slaugyti. Ši pašalpa skiriama, jeigu gydytojo nurodymu būtina slaugyti susirgusį apdraustojo asmens šeimos narį;

3) dėl užkrečiamųjų ligų protrūkių arba epidemijų nušalintiems nuo darbo apdraustiesiems asmenims, taip pat vaikų priežiūrai, jeigu vaikų įstaigose nustatytas infekcijų plitimą ribojantis režimas;

[3 punkto redakcija nuo 2002 m. balandžio 1 d.:

3) dėl užkrečiamųjų ligų protrūkių arba epidemijų nušalintiems nuo darbo;]

4) apdraustiesiems asmenims, kurie gydomi sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje ortopedines ir (ar) protezavimo paslaugas. Ši pašalpa skiriama apdraustiesiems asmenims už visą gydymosi tokioje įstaigoje laiką, taip pat vykimo į ją ir grįžimo iš jos laiką.

[Straipsnis papildomas 5 punktu nuo 2002 m. balandžio 1 d.:

5) vaikų priežiūrai, jeigu vaikų įstaigose nustatytas infekcijų plitimą ribojantis režimas.]

3. Motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpos skiriamos turintiems teisę jas gauti apdraustiesiems asmenims šiais atvejais:

1) motinystės – moterims nėštumo ir gimdymo atostogų metu;

2) motinystės (tėvystės) – apdraustajam asmeniui vaiko priežiūros atostogų, iki vaikui sukaks vieneri metai, laikų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-709](#), 2002-01-15, *Žin.*, 2002, Nr. 13-469 (2002-02-06), įsigalioja nuo 2002-04-01

6 straipsnis. Pašalpos gavėjo kompensuojamasis uždarbis

1. Jeigu pašalpos gavėjo vidutinis mėnesinis kompensuojamasis uždarbis yra mažesnis už nedarbingumo atsiradimo bei nėštumo ir gimdymo atostogų suteikimo mėnesį galiojusių Vyriausybės patvirtintų vidutinių mėnesinių draudžiamųjų pajamų ketvirtadalį, ligos ir motinystės pašalpos skaičiuojamos taikant pastarąjį dydį. Jeigu pašalpos gavėjo vidutinis mėnesinis kompensuojamasis uždarbis yra mažesnis už vaiko priežiūros atostogų suteikimo mėnesį galiojusių

Vyriausybės patvirtintų vidutinių mėnesinių draudžiamųjų pajamų trečdalį, motinystės (tėvystės) pašalpos skaičiuojamos taikant pastarąjį dydį.

2. Pašalpos gavėjo vidutinis mėnesinis kompensuojamasis uždarbis pašalpoms skaičiuoti negali viršyti paskutinių Vyriausybės patvirtintų vidutinių mėnesinių draudžiamųjų pajamų 3,5 dydžio sumos.

3. Pašalpos gavėjo vidutinis mėnesinis kompensuojamasis uždarbis apskaičiuojamas Vyriausybės tvirtinamų Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų nustatyta tvarka.

7 straipsnis. Pašalpos mokėjimas mirus asmeniui, turėjusiam teisę ją gauti

1. Ligos pašalpos, motinystės pašalpos už nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpį, negautos iki teisę jas gauti turėjusio asmens mirties dienos, mokamos šeimos nariui, pateikusiam mirusiojo asmens mirties liudijimą.

2. Motinystės (tėvystės) pašalpa, negauta iki teisę ją gauti turėjusio asmens mirties dienos, mokama vienam iš vaiko tėvų (įtėvių) ar globėjui.

3. Negautos ligos, motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpos į paveldimą turtą neįtraukiamos.

ANTRASIS SKIRSNIS LIGOS PAŠALPA

8 straipsnis. Teisė gauti ligos pašalpa

1. Teisę gauti ligos pašalpa šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais turi šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje išvardyti apdraustieji asmenys, jeigu jie:

1) tampa laikinai nedarbingi ir dėl to praranda darbo pajamų, taip pat jeigu tuo laikotarpiu jie negauna ligos pašalpos pagal Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymą;

2) prieš laikinojo nedarbingumo nustatymo dieną turi ne trumpesnę kaip 3 mėnesių per paskutinius 12 mėnesių arba ne trumpesnę kaip 6 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą.

2. Ligos pašalpa skiriama, jeigu teisė ją gauti atsirado darbo laikotarpiu, įskaitant bandomąjį laikotarpį ir atleidimo iš darbo dieną.

3. Pagrindas skirti ligos pašalpa yra nedarbingumo pažymėjimas, išduotas pagal Sveikatos apsaugos ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijų patvirtintas Nedarbingumo pažymėjimų bei nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų davimo taisyklės.

9 straipsnis. Ligos pašalpos dėl apdraustojo asmens ligos arba traumos mokėjimo trukmė

1. Apdraustiesiems asmenims, tapusiems laikinai nedarbingais šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1, 3, 4 punktuose nurodytais atvejais, ligos pašalpa 2 pirmąsias kalendorines nedarbingumo dienas moka darbdavys. Ligos pašalpa iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų pradedama mokėti nuo 3 nedarbingumo dienos ir mokama iki darbingumo atgavimo arba kol bus pripažintas invalidumas.

2. Apdraustiesiems asmenims, gaunantiems valstybinio socialinio draudimo invalidumo pensiją, tapusiems laikinai nedarbingais dėl ligos ar traumos ir dėl to praradusiems darbo pajamų, ligos pašalpa iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų pradedama mokėti šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka ir mokama ne ilgiau kaip 30 kalendorinių dienų per kalendorinius metus.

[2 dalies redakcija nuo 2002 m. balandžio 1 d.:

2. Apdraustiesiems asmenims, gaunantiems valstybinio socialinio draudimo invalidumo pensiją, ligos pašalpa 5 straipsnio 2 dalies 1 punkte numatytais atvejais iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų pradedama mokėti šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka ir mokama ne ilgiau kaip 90 kalendorinių dienų per kalendorinius metus.]

3. Apdraustiesiems asmenims, kurie savanoriškai gydosisi nuo alkoholizmo, narkomanijos ar toksikomanijos specializuotuose stacionaruose, ligos pašalpa iš Valstybinio socialinio draudimo

fondo lėšų pradedama mokėti šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka ir mokama ne ilgiau kaip 14 kalendorinių dienų vieną kartą per kalendorinius metus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-709](#), 2002-01-15, *Žin.*, 2002, Nr. 13-469 (2002-02-06), įsigalioja nuo 2002-04-01

10 straipsnis. Ligos pašalpos sergančiam šeimos nariui slaugyti mokėjimo trukmė

1. Kai apdraustasis asmuo slaugo sergantį šeimos narį, pašalpa iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų pradedama mokėti nuo pirmosios slaugymo dienos ir mokama ne ilgiau kaip 7 kalendorines dienas.

2. Turinčiam teisę gauti ligos pašalpą šio įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka šeimos nariui, globėjui, slaugančiam sergantį iki keturiolikos metų vaiką, pašalpa iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų pradedama mokėti nuo pirmosios slaugymo dienos ir mokama ne ilgiau kaip 14 kalendorinių dienų.

3. Turinčiam teisę gauti ligos pašalpą šio įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka šeimos nariui, globėjui, slaugančiam stacionare sergantį iki septynerių metų vaiką, taip pat vaiką iki šešiolikos metų, sergantį sunkiomis ligomis, kurių sąrašą tvirtina Sveikatos apsaugos ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, pašalpa iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų pradedama mokėti nuo pirmosios slaugymo dienos ir mokama visą reikalingą slaugymo laikotarpį, bet ne ilgiau kaip 120 dienų per kalendorinius metus.

[3 dalies redakcija nuo 2002 m. balandžio 1 d.:

3. Turinčiam teisę gauti ligos pašalpą šio įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka šeimos nariui, globėjui, slaugančiam stacionare sergantį iki septynerių metų vaiką, taip pat slaugančiam stacionare ir vaikų reabilitacijos įstaigoje vaiką iki šešiolikos metų, sergantį sunkiomis ligomis, kurių sąrašą tvirtina Sveikatos apsaugos ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, pašalpa iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų pradedama mokėti nuo pirmosios slaugymo dienos ir mokama visą reikalingą slaugymo laikotarpį, bet ne ilgiau kaip 120 dienų per kalendorinius metus.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-709](#), 2002-01-15, *Žin.*, 2002, Nr. 13-469 (2002-02-06), įsigalioja nuo 2002-04-01

11 straipsnis. Ligos pašalpos užkrečiamųjų ligų protrūkių arba jų epidemijų metu mokėjimo trukmė

1. Kai teisės aktų nustatyta tvarka ypač pavojingų arba nežinomos kilmės užkrečiamųjų ligų protrūkių arba epidemijų židiniuose nustatomas karantino režimas, ligos pašalpa dėl šios priežasties nušalintiems nuo darbo apdraustiesiems asmenims mokama šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka visą nušalinimo nuo darbo laikotarpį iki karantino atšaukimo.

2. Užkrečiamųjų ligų protrūkių arba epidemijų metu, kai apdraustasis asmuo nuo darbo laikinai nušalinamas kaip užkrečiamosios ligos sukėlėjas nešiotojas ir negalima jo perkelti į kitą darbą, ligos pašalpa apskaičiuojama pagal kompensuojamąjį uždarbį, gautą tik toje darbovietėje, kurioje apdraustasis asmuo nušalintas nuo darbo, ir mokama šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka.

3. Kai teisės aktų nustatyta tvarka vaikų įstaigose nustatomas infekcijų plitimą ribojantis režimas ir dėl to atsirado būtinybė prižiūrėti vaiką, ligos pašalpa iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų mokama šio įstatymo 10 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

[Straipsnis papildomas nauja 2 dalimi, buvusios 2 ir 3 dalys laikomos atitinkamai 3 ir 4 dalimis nuo 2002 m. balandžio 1 d.:

2. Apdraustiesiems asmenims, gaunantiems valstybinio socialinio draudimo invalidumo pensiją, ligos pašalpa 5 straipsnio 2 dalies 3 punkte numatytais atvejais iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų mokama šio įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

3. Užkrečiamųjų ligų protrūkių arba epidemijų metu, kai apdraustasis asmuo nuo darbo laikinai nušalinamas kaip užkrečiamosios ligos sukėlėjas nešiotojas ir negalima jo perkelti į kitą darbą, ligos pašalpa apskaičiuojama pagal kompensuojamąjį uždarbį, gautą tik toje darbovietėje, kurioje apdraustasis asmuo nušalintas nuo darbo, ir mokama šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka.

4. Kai teisės aktų nustatyta tvarka vaikų įstaigose nustatomas infekcijų plitimą ribojantis režimas ir dėl to atsirado būtinybė prižiūrėti vaiką, ligos pašalpa iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų mokama šio įstatymo 10 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-709](#), 2002-01-15, *Žin.*, 2002, Nr. 13-469 (2002-02-06), įsigalioja nuo 2002-04-01

12 straipsnis. Ligos pašalpos asmenims, kurie gydomi sveikatos priežiūros įstaigose, teikiančiose ortopedines ir (ar) protezavimo paslaugas, mokėjimo trukmė

Apdraustajam asmeniui, kuris gydomi sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje ortopedines ir (ar) protezavimo paslaugas, pašalpa mokama 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka už visą gydymosi joje laiką, taip pat vykimo į šią įstaigą ir grįžimo iš jos laiką.

[12 straipsnio redakcija nuo 2002 m. balandžio 1 d.:

12 straipsnis. Ligos pašalpos asmenims, kurie gydomi sveikatos priežiūros įstaigose, teikiančiose ortopedines ir (ar) protezavimo paslaugas, mokėjimo trukmė

1. Apdraustajam asmeniui, kuris gydomi sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje ortopedines ir (ar) protezavimo paslaugas, pašalpa mokama 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka už visą gydymosi joje laiką, tai pat vykimo į šią įstaigą ir grįžimo iš jos laiką.

2. Apdraustiesiems asmenims, gaunantiems valstybinio socialinio draudimo invalidumo pensiją, ligos pašalpa 5 straipsnio 2 dalies 4 punkte numatytais atvejais iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų mokama šio įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-709](#), 2002-01-15, *Žin.*, 2002, Nr. 13-469 (2002-02-06), įsigalioja nuo 2002-04-01

13 straipsnis. Ligos pašalpos mokėjimas atostogų metu

1. Jeigu apdraustojo asmens laikinasis nedarbingumas dėl ligos arba traumos atsirado to asmens mokamų kasmetinių atostogų metu arba šių atostogų metu apdraustasis asmuo gydomi sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje ortopedines ir (ar) protezavimo paslaugas, ligos pašalpa mokama šio įstatymo 9 ir 12 straipsniuose nustatyta tvarka.

2. Jeigu apdraustojo asmens laikinasis nedarbingumas dėl šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nurodytų priežasčių atsirado to asmens nemokamų atostogų metu arba jeigu apdraustasis asmuo nušalintas nuo darbo be teisės gauti darbo užmokestį, ligos pašalpa pradedama mokėti šio įstatymo 9–12 straipsniuose nustatyta tvarka nuo tos dienos, kurią apdraustasis asmuo turėjo pradėti dirbti. Tokia pat tvarka pašalpa mokama, jeigu apdraustasis asmuo nušalinamas nuo darbo ligos metu.

14 straipsnis. Ligos pašalpos dydis

1. Ligos pašalpa, kurią moka darbdavys 2 pirmąsias kalendorines nedarbingumo dienas, negali būti mažesnė negu 80 procentų pašalpos gavėjo vidutinio darbo užmokesčio, apskaičiuoto Vyriausybės nustatyta tvarka.

[1 dalies redakcija nuo 2002 m. balandžio 1 d.:

1. Ligos pašalpa, kurią moka darbdavys 2 pirmąsias kalendorines nedarbingumo dienas, negali būti mažesnė negu 80 procentų ir ne didesnė kaip 100 procentų pašalpos gavėjo vidutinio darbo užmokesčio, apskaičiuoto Vyriausybės nustatyta tvarka.]

2. Ligos pašalpa, mokama iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų, lygi 85 procentams pašalpos gavėjo kompensuojamojo uždarbio. Tačiau ši pašalpa per mėnesį negali būti mažesnė už nedarbingumo atsiradimo mėnesį galiojusių vidutinių mėnesinių draudžiamųjų pajamų ketvirtadalį.

3. Ligos pašalpa apskaičiuojama ir mokama Vyriausybės tvirtinamų Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-709](#), 2002-01-15, *Žin.*, 2002, Nr. 13-469 (2002-02-06), įsigalioja nuo 2002-04-01

15 straipsnis. Sąlygos, kuriomis ligos pašalpa nemokama

1. Ligos pašalpa nemokama, jeigu atitinkamos institucijos nustato, kad apdraustasis asmuo:

- 1) tapo laikinai nedarbingas dėl traumos, kurią gavo darydamas nusikaltimą;
- 2) sužalojo savo sveikatą arba apsimetė sergančiu;
- 3) laikinai nedarbingas dėl piktnaudžiavimo alkoholiu, narkotinėmis, toksinėmis ar psichotropinėmis medžiagomis.

2. Asmenims, pažeidusiems gydytojo nustatytą gydymo ir slaugos režimą, paskirtu laiku be pateisinamos priežasties neatvykusiems pas gydytoją arba, kaip teisės aktų nustatyta, pasitikrinti darbingumo, ligos pašalpa gali būti neskiriama arba jos mokėjimas nutraukiamas nuo pažeidimo padarymo dienos Vyriausybės tvirtinamų Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų nustatyta tvarka.

TREČIASIS SKIRSNIS MOTINYSTĖS IR MOTINYSTĖS (TĖVYSTĖS) PAŠALPOS

16 straipsnis. Teisė gauti motinystės pašalpą nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu

1. Teisę gauti motinystės pašalpą nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu turi pagal šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalį apdraustos moterys, kurioms suteiktos nėštumo ir gimdymo atostogos, jeigu jos iki pirmosios nėštumo ir gimdymo atostogų dienos turi ne trumpesnę kaip 3 mėnesių per paskutinius 12 mėnesių arba ne trumpesnę kaip 6 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą.

2. Pagrindas skirti motinystės pašalpą nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu yra nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimas, išduotas pagal Sveikatos apsaugos ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijų patvirtintas Nedarbingumo pažymėjimų bei nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų davimo taisyklės.

17 straipsnis. Motinystės pašalpos nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu mokėjimo trukmė

1. Motinystės pašalpa mokama moterims už 70 kalendorinių dienų iki gimdymo (suėjus 28 nėštumo savaitėms ir daugiau) ir už 56 kalendorines dienas po gimdymo (komplikuoto gimdymo atveju ir kai gimė daugiau negu vienas vaikas – už 70 kalendorinių dienų po gimdymo). Pašalpa mokama už visą nustatytą iki gimdymo ir po gimdymo laikotarpį neatsižvelgiant į faktinį iki gimdymo praėjusių dienų skaičių.

2. Moterims, pagimdžiusioms 22–28 nėštumo savaitę, motinystės pašalpa mokama už 28 kalendorines dienas po gimdymo. Jeigu kūdikis gyvena 28 paras ir ilgiau, pašalpa mokama už 70 dienų po gimdymo.

18 straipsnis. Motinystės pašalpos nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu dydis

1. Motinystės pašalpa nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu mokama 100 procentų pašalpos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio. Tačiau ši pašalpa per mėnesį negali būti mažesnė už nėštumo ir gimdymo atostogų suteikimo mėnesį galiojusių vidutinių mėnesinių draudžiamųjų pajamų ketvirtadalį.

2. Motinystės pašalpa apskaičiuojama ir mokama Vyriausybės tvirtinamų Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų nustatyta tvarka.

19 straipsnis. Teisė gauti motinystės (tėvystės) pašalpą

1. Teisę gauti motinystės (tėvystės) pašalpą turi vienas iš tėvų (įtėvių) ar globėjas, kuris:

- 1) apdraustas pagal šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalį;
- 2) įstatymų nustatyta tvarka išleistas vaiko priežiūros atostogų, iki vaikui sukaks vieneri metai;

3) per paskutinius 24 mėnesius iki pirmosios vaiko priežiūros atostogų dienos turi ne trumpesnę kaip 7 mėnesių ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą.

2. Kai moteriai, gaunančiai motinystės (tėvystės) pašalpą, suteikiamos nėštumo ir gimdymo atostogos ir ji įgyja teisę gauti motinystės pašalpą nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu, jai mokama didesnė iš šių pašalpų arba pagal pasirinkimą.

3. Asmeniui, neturinčiam teisės gauti motinystės (tėvystės) pašalpos iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų, mokama pašalpa pagal Valstybinių pašalpų šeimoms, auginančioms vaikus, įstatymą.

20 straipsnis. Motinystės (tėvystės) pašalpos mokėjimo trukmė

1. Motinystės (tėvystės) pašalpa mokama už laikotarpį nuo nėštumo ir gimdymo atostogų pabaigos iki tol, kol vaikui sukanka vieneri metai.

[1 dalies redakcija nuo 2002 m. balandžio 1 d.:

1. Motinystės (tėvystės) pašalpa mokama vaiko priežiūros atostogų laikotarpiu nuo nėštumo ir gimdymo atostogų pabaigos iki tol, kol vaikui sukanka vieneri metai.]

2. Jeigu motina negavo motinystės pašalpos už nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpį, tai motinystės (tėvystės) pašalpa turintiems teisę ją gauti šio įstatymo 19 straipsnyje nurodytiems asmenims skiriama nuo vaiko gimimo dienos.

3. Jeigu motinystės pašalpą už nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpį gavusi motina mirė, motinystės (tėvystės) pašalpa turintiems teisę ją gauti šio įstatymo 19 straipsnyje nurodytiems asmenims skiriama nuo motinos mirties dienos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-709](#), 2002-01-15, Žin., 2002, Nr. 13-469 (2002-02-06), įsigalioja nuo 2002-04-01

21 straipsnis. Motinystės (tėvystės) pašalpos dydis

Motinystės (tėvystės) pašalpa mokama 60 procentų pašalpos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio. Tačiau ši pašalpa per mėnesį negali būti mažesnė už vaiko priežiūros atostogų suteikimo mėnesį galiojusių vidutinių mėnesinių draudžiamųjų pajamų trečdalį. Kai apdraustasis dirba ne vienoje darbovietėje, motinystės (tėvystės) pašalpa jam apskaičiuojama pagal gautą kompensuojamąjį uždarbį tik tose darbovietėse, kuriose jis yra išleistas vaiko priežiūros atostogų. Pašalpa apskaičiuojama ir mokama Vyriausybės tvirtinamų Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų nustatyta tvarka.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO LĖŠOS LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIAM DRAUDIMUI

22 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšos ligos ir motinystės socialiniam draudimui

1. Ligos ir motinystės socialiniam draudimui skirtos lėšos įtraukiamos į Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą įstatymų nustatyta tvarka pagal Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo nustatytus šios valstybinio socialinio draudimo rūšies įmokų tarifus.

2. Ligos ir motinystės socialinio draudimo pajamas sudaro šiai draudimo rūšiai draudėjų ir apdraustųjų asmenų mokamos privalomosios valstybinio socialinio draudimo įmokos, delspinigiai ir baudos. Ligos ir motinystės socialinio draudimo pajamų dalį gali sudaryti lėšos, skirtos iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rezervo.

3. Ligos ir motinystės socialinio draudimo išlaidas sudaro lėšos, skirtos šio įstatymo 5 straipsnyje nurodytoms ligos, motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpoms mokėti.

23 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo įmokų tarifai ligos ir motinystės socialiniam draudimui

Valstybinio socialinio draudimo įmokų tarifai ligos ir motinystės socialiniam draudimui tvirtinami Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymu.

24 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėjimo tvarka

Ligos ir motinystės socialiniam draudimui skirtos valstybinio socialinio draudimo įmokos už kiekvieną apdraustąjį asmenį, nurodytą šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje, skaičiuojamos ir mokamos įstatymų nustatyta tvarka kartu su kitomis privalomosiomis valstybinio socialinio draudimo įmokomis.

PENKTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25 straipsnis. Ginčų sprendimas

Ginčai dėl šio įstatymo taikymo sprendžiami įstatymų nustatyta tvarka.

26 straipsnis. Pasiūlymas Vyriausybei

Vyriausybė per du mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo patvirtina Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatus.

27 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. sausio 1 d.

2. Šio įstatymo nuostatos taikomos asmenims, nuo šio įstatymo įsigaliojimo tapusiems laikinai nedarbingais dėl motinystės, motinystės (tėvystės), taip pat dėl ligos arba traumos, išskyrus atvejus, kuriuos numato Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymas.

3. Ligos, motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpos, paskirtos iki šio įstatymo įsigaliojimo, neperskaičiuojamos ir mokamos pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo nustatytą tvarką.

4. Iki bus patvirtinti Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatai, vadovaujamosi Valstybinio socialinio draudimo pašalpų nuostatais tiek, kiek jie neprieštarauja šiam įstatymui.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-709](#), 2002-01-15, Žin., 2002, Nr. 13-469 (2002-02-06)

LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO 5, 9, 10, 11, 12, 14, 20 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2002 m. balandžio 1 d.

Šio Įstatymo nuostatos taikomos draudiminiams įvykiams, įvykusiems po šio Įstatymo įsigaliojimo.

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušrinė Trapinskienė (2002-02-07)

autrap@lrs.lt